

Dolga noč.

Bolnikom so noči dolge; tistim, ki so preveč naspani, tudi, a včasih tudi komu drugemu. Med zadnje revčke boste gotovo uvrstili Jokovega Toneta, da le zaslišite, zakaj se mu je zdela lani noč med božičnim praznikom in sv. Štefanom tako dolga, dejal bi, večna.

Popoldne pred svetim dnevom je šel Jokov Tone v župnijsko cerkev po blagoslovljeno vodo in je spotoma kupil v prodajalnici za tri krajcarje kadila. Vse to so namreč rabili doma za tri svete večere, ker so po starodavni lepi navadi kropili in kadili po hiši in okoli nje. To samo na sebi ni nič posebnega, saj je že več let to popoldne prinašal kadilo in blagoslovljeno vodo, samo še nikoli ga niso na tej poti čevlji ožulili; lani so ga pa, in še hudo so ga. Nekaj mokri so bili dan poprej in posušil jih je za pečjo. Zato pa so bili trdi kakor rog; a s takim obutalom hoditi po ne gladki cesti, ni šala, le prerado na nogah kaj sledu ostane. Tonetu je že; tako je imel užuljene noge, da na sveti večer še k polnočnici ni mogel. S starim očetom sta varovala dom, ali bolj resnično: doma sta spala. Kajpak, človek je navajen, da po noči gleda pod kožo in le težko se premaga, kadar je treba v tej reči narediti izjemo. Dokler drugi niso šli k polnočnici in so še sosedovi vasovali, dokler se je vrstila pravljica za pravljico, premagovala sta se že še Jokova največja zaspanca, stari oče in Tone; ko sta pa sama obsedela za gorko pečjo, pospala sta oba.

Drugi večer, to je pred praznikom sv. Štefana, so bili pa vsi bolj zaspani, kakor ta dva. »Le hitro večerjo!« priganjali so oče, »nocoj se bo lahko spalo.« »Précej bode«, dejali so mati, »meni že kar oči skup lezejo.« Staremu očetu se pa ni posebno mudilo in začeli so na dolgo in široko razkladati, da je ta noč najbolj ugodna tatovom, ker ljudje povsodi trdno spé, da so že tu in tam poskušali pokrasti to noč. »E, k nam jih ne bo, nimajo ničesar iskati«, menili so mati in šli pred peč po skledo močnika. Kmalu so povečerjali in odmolili. Tone in stari oče sta se spravila za peč, oče in mati pa sta šla počivat v sobico na drugem koncu hiše.

Ob desetih se Tone že zbudi. Na misel mu pridejo tatovi, ki posebno to noč radi stegujejo svoje dolge prste po tujem blagu. Kar hipoma tam v kotu za mizo nekaj počí! Tonetu sapa zastane. Vse tiho. Ne dolgo potem nekaj zaškriplje pri stolu. Kako rad bi bil Tone poklical starega očeta, pa si ni upal, češ, če me tat zasliši, precej me bo zadavil, da ga ne izdam. Ker je bilo odslej vse mirno, pomiri se tudi Tone. »Kako sem boječ!« karal je sam sebe; »les se suši in poka, drugega ni nič, le brez skrbi spimo.«

Zavil se je v odejo, samo jedno uho je imel nepokrito, da bi brž slišal, ako bi bilo kaj nevarnega, in silil se je spati. Pa kar ni hotelo priti spanje, ampak le na uho je vlekel, ne bo li zopet začul kaj sumljivega. Kake pol ure je morda minilo, kar nekaj na strop pade ter se ropotaje trklja na ono stran, kjer je bila v sobi ura na steni. Potem pa zopet bunk — bunk — bunkbunkbunk! Sedaj je bilo pa zares! Ves preplašen kliče Tone starega

očeta, pa bili so precej gluhi, in ni jih bilo lahko doklicati. Če bi jih ne bil začel tresti, kdo vé, ali bi se bili prebudili ali ne.

»I, kaj pa je? Saj sem komaj dobro oči zatisnil!« pozvedovali so še vsi dremotni.

»Pod streho so tatovi! Tak ropot je bil! Sedaj je nekaj potihnilo, bržkone so začutili, da jih slišimo«, vpil je Tone in se ves tresel.

»Kaj pa hočejo pod streho? Nekaj jabolk je še gori, sicer pa nimajo ničesar odnesti«, niso se preveč bali stari oče.

»Pa bodo dol pridrli«, jokali je Tone, kakor bi ga že odirali.

»Ne bodo ne; železna vrata, ki so nad stopnicami zaradi ognja, zaklenjena so od dolenje strani. Sicer pa mislim, da si se zmotil, najbrž je zaropotala miš ali podgana.«

»Očeta in mater bi bilo dobro poklicati«, svetoval je še Tone, pa stari oče so dejali, da ni vredno vznemirjati jih, češ, saj je vse tiho. Seveda je njihova obveljala, ker Tone bi se sam za noben denar ne ganil iz sobe.

Do polnoči se ni zgodilo nič posebnega. Stari oče so zopet smrčali, kakor bi imeli plačano od ure, Tonetu so pa tatovi še vedno nepokoj delali. Kar ni si mogel in ni si mogel izbiti iz glave misli nanje. Ura na steni je častitljivo odbila polnoč, čuj, pa začne nekaj zbijati od zunaj na steno. Toneta je vnovič oblil mrzel pot. Sklepal je tako-le: Malopridneži so prišli v hlev in sedaj nameravajo prebiti steno in pridreti v sobo. In res je čedalje hujše bunkalo na zid, ki je bil med sobo, v kateri sta ležala Tone in stari oče, in med hlevom. Stari oče so se morali zopet radi ali neradi zbuditi, Tone ni prej odnehal. Pa niso bili preveč dobre volje, zakaj nejevoljno so poprašali: »Kakšen strah si se pa sedaj izmislil?«

»Izmislil?« — zdelo se je Tonetu za malo, vendar preveč v strahu je bil, da bi kaj zameril. »Poslušajte, kako zbijajo ob zid. V hlevu so.«

»Beži, beži!« zavrnilo so ga stari oče, »saj si tudi ti tat. To ni nič drugega, kakor krava se drgne ob žleb in zadevlje ob zid. Kolikokrat je že tako butala! Le zopet zaspi.« To so rekli, obrnili se k zidu in skoraj so zopet dreto vlekli.

Tone pa jim ni mogel verjeti, zato tudi zaspal ni, temveč bal se je, da sedaj sedaj skozi prebiti zid ne prileze tat. Nazadnje je pa vendar-le potihnilo butanje. »Premočen zid je«, razlagal si je Tone molk, »ne bodo nič opravili.« Malo zatem zabobni pod streho kakor prvič. »Sedaj so šli poskušat nazaj pod streho«, prestrašil se je Tone še bolj. »O da bi bilo že jutro, o da bi že prišli oče in mati v sobo! Stari oče tako spé, da bi jih lahko ukradel, pa bi še ne vedeli.« Druga jutra so ga vselej prezgodaj klicali, naj vstane, na sv. Štefana dan pa kar ni mogel pričakati, da bi se že jeli napravljati za v cerkev. Nič več ni zatisnil očesa, pa kako tudi, sedaj je zaropotalo pod streho, sedaj je udarilo na zid.

Ob petih še-le je bilo konec njegovih skrbij. Oče in mati sta vstala. Kajpak je Tone pripovedoval, v koliki nevarnosti so, ker še ob štirih je nekaj gromelo na vrhu.

»Ovbe, pa ne da bi bila pikasta kokoš, ki sem jo za gred privezala, da bi nehala kokati, na mizo skočila in jabolka stresla z nje?« zavzeli so se mati.

»Tisto bo, tisto«, pritrdili so oče. »V hlevu je pa krava suvala ob zid, to je gotovo. Le po dnevu poslušaj in pojdi gledat, pa se boš prepričal. E, naj bi bili zares pravi tatovi, ti bi se ne mučili vso noč! Ti bi bili hitro notri! — Glej jo, urno se zasučiva! Tukaj govorimo in govorimo, v cerkvi bova pa mudila. Tone, zapahni za nama in zaspi — tatov ni bilo in jih ne bo letos.«

Tako je tudi bilo. Kokoš in krava sta delali po noči nepokoj in nihče drugi. A Jokov Tone je imel vendar-le dolgo, dejal bi, večno noč.

J. Štrukelj.

Prvič na vrhu.

Pa človeka
Naj ne zgrabi jeza!
Le s težavo
Do vrhá pripleza,
A nikdó ga
Niti ne pogleda!
„Kam takó se
Vam mudí, soseda?“
Nič ne čuje! — —
Le poglej vrtnarja!
Kak z možmí se
Modro pogovárja,
A nobeden
Mene se ne spomni,

Da ustreže
Moji želji skromni!
In da tudi
Izkričim si grlo,
Bi okó se
Ktero sem ozrlo?
Če pa srce
Res mi jeza zgrabi,
Če pa roka
Res se mi spozabi,
Da metlico
To med vas zažene,
Potlej vsak pač
Se ozrè na mene!

Smiljan Smiljanič.

LISTJE IN CVETJE.

Kdo vé:

4. Zakaj plava led na vodi?
5. Zakaj voda prej zavrè, ako kuriš pod piskrom, kakor pa, če kuriš poleg piskra?
6. Kako se čita beseda: „Charada“ in kaj pomeni? _____

Odgovor na vprašanja v zadnjem listu:

1. Večkrat se ime »cerkveni učenik« in »cerkveni oče« zamenjava, vendar imate obe besedi nekoliko različnih pomenov. Cerkvni očetje v širšem pomenu so vsi oni učeni možje svete katoliške cerkve, kateri so sveto živeli, goreče (v spisih) zagovarjali in razlagali čisti nauk Jezusov in katerim je sv. cerkev priznala ta naslov, ker ona jedina ima soditi, ali kdo uči čisto resnico ali zmoto. —